

ZASADY DYPLOMOWANIA
W WYŻSZEJ SZKOLE FINANSÓW I INFORMATYKI
IM. PROF. JANUSZA CHECHLIŃSKIEGO W ŁODZI

ROZDZIAŁ 1
POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Przez pojęcie „*dyplomowanie*” należy rozumieć zespół działań dydaktycznych oraz czynności organizacyjnych, które zostają podjęte w celu przygotowania pracy dyplomowej przez studenta oraz przeprowadzenie jej obrony w trakcie egzaminu dyplomowego kończącego studia.
2. Podstawę prawną procesu dyplomowania stanowią przepisy § 38-43 *Regulaminu Studiów* w Wyższej Szkole Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi.
3. Proces dyplomowania obejmuje:
 - wybór seminarium i promotora pracy dyplomowej,
 - wybór tematu pracy dyplomowej,
 - realizację pracy (wymogi merytoryczne i formalne),
 - ocenę pracy,
 - obronę pracy i egzamin dyplomowy.
4. Za zapewnienie właściwego poziomu jakości dyplomowania odpowiada Dziekan Wydziału, szczególnie w zakresie oceny kompetencji merytorycznych promotorów prac.

ROZDZIAŁ 2
WYBÓR SEMINARIUM I PROMOTORA PRACY DYPLOMOWEJ

§ 2

1. Pracę dyplomową przygotowuje student pod kierunkiem promotora w ramach realizowanego *seminarium dyplomowego*.
2. Propozycje seminariów dyplomowych i promotorów wraz z obszarem ich zainteresowań naukowo-badawczych przedstawiane są studentom w terminie określonym przez dziekana, nie później niż na miesiąc przed zakończeniem zajęć dydaktycznych w

semestrze poprzedzającym semestr, w którym rozpoczyna się seminarium.

3. Promotorem może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego. Senat może upoważnić do kierowania pracą dyplomową adiunkta posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora.
4. Dziedzina i dorobek naukowy promotora winny być zgodne z kierunkiem studiów oraz specjalnością prowadzoną na danym kierunku.

§ 3

1. Studenci dokonują wyboru promotora wpisując się na listy przygotowane przez dziekanat.
2. Promotor ma prawo odmówić przyjęcia studenta na swoje seminarium dyplomowe w przypadku większej liczby zgłoszeń niż wyznaczony limit. Może także dokonać wyboru studentów kierując się średnią ocen uzyskanych ze wszystkich egzaminów i zaliczeń w toku studiów.
3. Studentów, którzy nie dokonali w terminie wyboru promotora dziekan administracyjnie przydziela do grup seminaryjnych.
4. Zmiana promotora może nastąpić na wniosek studenta, po akceptacji dotychczasowego i proponowanego promotora, ale zgodę na dokonanie takiej zmiany wyraża dziekan.
5. W przypadkach losowych uniemożliwiających kontynuowanie opieki nad realizacją pracy dyplomowej (choroba, śmierć, wyjazd za granicę czy inne okoliczności) dziekan podejmuje decyzję dokonując oceny wkładu autorskiego promotora.
6. W przypadku stwierdzenia znikomego wkładu autorskiego promotora, dziekan może zdecydować o kontynuowaniu dotychczasowego tematu pod okiem innego promotora.
7. W przeciwnym razie temat pracy dyplomowej może zostać zmieniony bądź zmodyfikowany i dostosowany do możliwości drugiego promotora.
8. Ostateczny skład poszczególnych grup seminaryjnych ustala dziekan i podaje do wiadomości promotorów oraz studentów nie później niż do początku semestru, w którym zaczyna się *seminarium dyplomowe*.

§ 4

1. *Seminarium dyplomowe* stanowi ważny element toku studiów wspomagający proces realizacji pracy dyplomowej. Wymiar semestralny i czas trwania seminarium określony jest w planach i programach studiów dla poszczególnych kierunków studiów.
2. *Seminarium dyplomowe* realizowane jest na 5 i 6 semestrze studiów pierwszego stopnia w ramach grup seminaryjnych liczących około 15 studentów.

3. Celem *seminarium dyplomowego* jest przygotowanie studenta do samodzielnego napisania pracy dyplomowej i jej obrony, według następującego harmonogramu:
 - w czasie 5 semestru student ma obowiązek opracować część metodologiczną i teoretyczną pracy, które po akceptacji przez promotora są podstawą zaliczenia seminarium w tym semestrze;
 - w 6 semestrze dyplomant winien przeprowadzić badania własne, opracować materiał statystyczny, opisać wyniki badań, przygotować pozostałe części pracy, złożyć wszystko w całość i przedstawić promotorowi do akceptacji, co jest warunkiem zaliczenia seminarium.
4. Zadaniem promotora jest wspomaganie studenta w kluczowych momentach przygotowywania pracy: pomoc w wyborze literatury przedmiotu, stawianiu tez, konstruowaniu koncepcji badawczej, ilościowej i jakościowej analizie wyników oraz opracowaniu wniosków z badań.
5. Przedmiot, zakres pracy i jej cele, jak również sposoby ich osiągnięcia są ustalane indywidualnie pomiędzy promotorem a dyplomantem w trakcie prowadzonego *seminarium dyplomowego*.
6. *Seminarium dyplomowe*, zgodnie z § 29 *Regulaminu Studiów*, w każdym semestrze kończy się zaliczeniem bez oceny („zał”) dokonywanym przez promotora na podstawie indywidualnej oceny postępów w przygotowaniu pracy przez dyplomanta uwzględniającej stan zaawansowania i poziom merytoryczny pracy.

ROZDZIAŁ 3

TEMAT PRACY DYPLOMOWEJ

§ 5

1. Temat pracy powinien być konkretny i odnosić się do jasno wyodrębnionego zakresu. Problematyka pracy powinna być bezpośrednio związana z kierunkiem studiów oraz wybraną przez studenta specjalnością.
2. Ustalenie tematu pracy dokonywane jest wspólnie przez promotora i dyplomanta w trakcie pierwszego semestru *seminarium dyplomowego*. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej należy brać pod uwagę:
 - kierunek studiów, wybraną specjalność i profil absolwenta,

- treści i metody kształcenia na danym kierunku,
 - zainteresowania studenta,
 - możliwości wykonania danej pracy przez studenta.
3. Temat pracy powinien być możliwie wąski, szczegółowy i konkretny, ponadto jasny i dobrze określony, uwzględniający potrzeby praktyki gospodarczej.
 4. Tytuł pracy może zostać za zgodą promotora, doprecyzowany w ostatecznej wersji pracy dyplomowej.
 5. Tematy prac dyplomowych zatwierdzane są przez Senat.
 6. W szczególnych przypadkach temat pracy dyplomowej może być zmieniony przez dziekana. Zmiana ta może nastąpić wyłącznie na wniosek promotora lub na wniosek studenta zaopiniowany przez promotora, jednakże nie później niż do końca piątego semestru studiów.

ROZDZIAŁ 4

WYMOGI MERYTORYCZNE I FORMALNE STAWIANE PRACY DYPLOMOWEJ

§ 6

1. Praca licencjacka kończy proces kształcenia w Wyższej Szkole Finansów i Informatyki. Jest ona najważniejszą samodzielną pracą studenta wykonaną pod kierunkiem opiekuna naukowego – promotora.
2. Praca licencjacka może skupić się na opisie zjawisk i procesów zakończonym sformułowaniem własnych ocen i wniosków albo zawierać rozwiązanie konkretnego problemu. Natomiast rozważania prowadzone powinny umożliwić weryfikację przyjętych hipotez. Warstwa empiryczna pracy może być ograniczona do precyzyjnej analizy, praca nie musi zawierać syntezy i projekcji.
3. Treść pracy dyplomowej powinna dowodzić umiejętności autora wszechstronnego wykorzystania wiedzy z zakresu przedmiotów zawartych w planie i programie studiów, a szczególnie z zakresu kształcenia kierunkowego i specjalnościowego.
4. Autor powinien także wykazać się umiejętnością logicznej argumentacji i formułowania wniosków, które powinny być zgodne z treścią pracy, jej zakresem i wykorzystanymi materiałami.
5. Student studiujący więcej niż jedną specjalność na danym kierunku, przygotowuje jedną pracę dyplomową. Na jego dyplomie ukończenia studiów wypisywana jest nazwa

specjalności wiodącej, a pozostałe nazwy są umieszczane w suplemencie do dyplomu.

6. Praca dyplomowa powinna świadczyć o tym, że student:
 - opanował umiejętność wszechstronnego wykorzystania nabytej wiedzy z zakresu przedmiotów zawartych w planie i programie studiów, a szczególnie z zakresu kształcenia kierunkowego z uwzględnieniem wybranej specjalności,
 - umie dokonać doboru właściwej literatury na dany temat (krajowej i zagranicznej) oraz poddać krytycznej ocenie zgromadzony materiał,
 - tworzy własny warsztat badawczy i w sposób prawidłowy posługuje się metodami badawczymi,
 - umie przeprowadzić analizę materiału statystycznego, interpretować wyniki oraz formułować wnioski i oceny,
 - opanował technikę pisania pracy licencjackiej,
 - posługuje się precyzyjnym i poprawnym językiem.

§ 7

1. Praca dyplomowa powinna zawierać następujące elementy:
 - **stronę tytułową**, a w niej informację o uczelni, wydziale, kierunku, specjalności, tytuł pracy w jęz. polskim oraz w jęz. angielskim (wyróżniony wielkością czcionki), imię i nazwisko autora, nr albumu, tytuły naukowe oraz imię i nazwisko promotora, rodzaj pracy (licencjacka), miejsce (Łódź, Kalisz) oraz rok obrony (załącznik 1); strona tytułowa jest nienumerowana;
 - **spis treści** – informuje o poszczególnych elementach pracy i stronach, na których się one znajdują; jest on odzwierciedleniem konstrukcji pracy, którą cechować powinny: prostota, przejrzystość, zwięzłość zabezpieczająca przed powtórzeniami i harmonia umożliwiająca zachowanie właściwych proporcji między poszczególnymi częściami pracy; spis treści zamieszcza się po stronie tytułowej i rozpoczyna on numerację pracy od 2 strony;
 - **wstęp** (1-2) - ma charakter informacyjny; jego zadaniem jest dostarczenie pierwszych informacji, o czym autor będzie mówił w pracy; obejmuje krótkie wprowadzenie i uzasadnienie wyboru tematu, ukazuje cel pracy, hipotezy i metody badawcze stosowane w pracy przy weryfikacji hipotez, a także omawia strukturę pracy (opis poszczególnych rozdziałów) oraz wykorzystane źródła i ograniczenia przyjęte w pracy;

- **rozdziały teoretyczne** (1-2), w których dyplomant w oparciu o literaturę krajową i zagraniczną powinien wykazać się wiedzą teoretyczną z zakresu analizowanego problemu;
- **rozdziały empiryczne** (1-2) - przedstawiają uporządkowany w sposób chronologiczny podział treści pracy; powinny być zachowane proporcje między poszczególnymi rozdziałami oraz logiczna konsekwencja, tzn. drugi musi wynikać z pierwszego i dawać podstawę do napisania trzeciego; obejmują one opis przedmiotu badań, występujące problemy badawcze oraz stosowane techniki i narzędzia badawcze, a także analizę wyników przeprowadzonych badań przez dyplomanta;
- **zakończenie** to 2-3 strony podsumowania, które obejmuje skrótowe omówienie wyników badań, prezentuje własne opinie i uwagi dotyczące przedmiotu pracy; może zawierać sugestie na temat możliwości rozszerzenia badań w przyszłości; istotnym elementem jest krytyczna samoocena dokonań autora pracy; wnioski prezentowane w pracy powinny stanowić ustalenia własne studenta, muszą być one jednoznaczne (nie ogólnikowe) i oparte na badanym materiale; nie są wnioskami: definicje, objaśnienia, postulaty, zestawienia ustaleń faktycznych i statystycznych - te dwa ostatnie są wynikami badań, na podstawie których muszą być zbudowane wnioski dyplomanta;
- **bibliografię** - oznacza alfabetycznie uporządkowany spis wykorzystanej literatury i innych źródeł informacji cytowanych w pracy; uwzględnia się wszystkie pozycje, z których autor korzystał przy pisaniu pracy. Bibliografia powinna zawierać nie mniej niż 30 pozycji, w tym liczba pozycji literatury przedmiotu nie powinna być mniejsza niż 15. Bibliografię sporządza się w podziale na: opracowania książkowe, artykuły naukowe, akty prawne, materiały statystyczne, źródła internetowe oraz inne dokumenty jak: raporty, sprawozdania, instrukcje wewnętrzne, czy też inne materiały firmowe. Akty prawne sporządza się od najstarszej publikacji i rangi ważności danego aktu; Konstytucja RP, akty międzynarodowe, ustawy, rozporządzenia, akty prawa miejscowego;
przy źródłach drukowanych (opublikowanych) stosujemy układ alfabetyczny - zatem o miejscu w bibliografii decyduje pierwsza litera nazwiska autora lub pierwsza litera tytułu przy braku autora:
np.: Bilski J. *Międzynarodowy system walutowy*, PWE, Warszawa 2006 – w bibliografii nie podajemy numerów stron,
Rocznik statystyczny 1999, GUS, Warszawa 2000);

źródła internetowe należy ograniczyć tylko do niezbędnych informacji, a nie podstawy realizacji części teoretycznej, mogą być uzupełnieniem, nie zaś podstawowym materiałem, w oparciu o który student napisał swoją pracę;

- *spis rysunków, tabel, wykresów, schematów* itp. – każdy z tych elementów powinien zawierać numer, tytuł (opis), oraz numer strony, na której występuje w pracy. Spis sporządza się jeśli wykaz zawiera minimum 5 pozycji.
 - ewentualnie *wykaz załączników*.
2. Do wymogów formalnych stawianych pracom licencjackim należą wymagania dotyczące odnośników i przypisów:
 - *odnośniki* stosowane są w celu dokładniejszej interpretacji i wyjaśnienia pewnych pojęć, zjawisk, zależności lub zawierają dodatkowy komentarz; są uzupełnieniem tekstu podstawowego, lecz występują poza nim;
 - *przypisy* spełniają funkcję dokumentującą źródła cytowanych poglądów, stanowisk, klasyfikacji, umieszcza się je na dole strony i numeruje w sposób ciągły w całej pracy (przykłady tworzenia przypisów znajdują się w załączniku 2);
 - praca powinna wykazać umiejętności piszącego w zakresie znajomości źródeł i literatury przedmiotu; korzystanie ze źródeł wtórnych, szczególnie literaturowych, musi być potwierdzone przy pomocy odpowiednich przypisów; brak tych przypisów dyskwalifikuje pracę, ponieważ stanowi dowód, że nie opanowano literatury przedmiotu w wystarczającym stopniu, nie korzystano ze sprawdzonych źródeł lub wykorzystano cudze myśli i informacje bezprawnie.
 3. Konstrukcja i układ problemowy treści pracy powinny mieć charakter kompleksowy i logiczny, powinny być podporządkowane tytułowi pracy.
 4. Prezentowane treści powinny kolejno z siebie wynikać zgodnie z zasadą przechodzenia od kwestii: ogólnych do coraz bardziej szczegółowych rozważań, by w końcowej części pracy doprowadzić do jednoznacznych wniosków dyplomanta wynikających z przeprowadzonych badań.

§ 8

1. Praca dyplomowa przygotowywana jest indywidualnie. W uzasadnionych przypadkach za zgodą promotora i dziekana na wniosek studentów praca może być przygotowana przez dwuosobowy zespół, przy czym autorzy mają obowiązek określić indywidualny wkład każdego z nich.

2. Na wniosek studenta praca może być przygotowana w języku obcym po uzyskaniu przez dyplomanta zgody promotora i dziekana.
3. Praca licencjacka może mieć różny charakter: może to być praca teoretyczna, empiryczna, monograficzna, projektowa, czy eksperymentalna:
 - **praca teoretyczna** (studialna w formie eseju) - student wykorzystując różne opublikowane opracowania naukowe dąży do logicznego uporządkowania i usystematyzowania istniejącej wiedzy związanej z ukończonym kierunkiem studiów;
 - **praca empiryczna** - autor samodzielnie realizuje badania w oparciu o niepublikowane materiały źródłowe dążąc do podejmowania takich badań, dzięki którym sformułowane wnioski mogą mieć praktyczne zastosowanie w badanym obszarze;
 - **praca monograficzna** – cechą charakterystyczną jest wszechstronna i wnikliwa analiza różnych czynników skoncentrowana na jednym obiekcie badawczym;
 - **praca projektowa** – jej cechą jest wykorzystanie teorii, badań w danej dziedzinie, metod badawczych do tworzenia projektów w różnych obszarach działalności ekonomicznej;
 - **praca eksperymentalna** – polega na postawieniu oryginalnej tezy badawczej i podporządkowaniu metod badawczych, aby tę tezę udowodnić.
4. Niezależnie od rodzaju pracy dyplomowej dyplomanci winni zadbać o naukowy jej charakter, głównie o dokładność faktów, obiektywizm poglądów, definiowanie pojęć w oparciu o różne źródła.
5. Praca powinna być pisana krótkimi, jasnymi, poprawnie sformułowanymi zdaniami; należy unikać zdań długich (wielokrotnie złożonych) o skomplikowanej, niejasnej treści.
6. Należy ściśle precyzować swoje myśli, a przede wszystkim zwracać uwagę na język i styl; tekst powinien być przejrzysty i komunikatywny, należy unikać zbyt kwiecistego języka, zbyt rozwlekłego lub za bardzo zwięzłego formułowania myśli.
7. Tekst należy pisać w formie bezosobowej, np. wyszukano, poddano analizie itp. używając czasu przeszłego.

§ 9

1. Wymagana jest wysoka staranność edytorska. W całej pracy należy zastosować jednolity system oznaczania przypisów, rozdziałów i podrozdziałów, rysunków, tabel, schematów i załączników, numerację stron itp. Każdy rozdział zaopatrzony w kolejny numer i tytuł musi zaczynać się od nowej strony. Tytuły rozdziałów, podrozdziałów czy części pracy

piszemy bez kropek, tekstem pogrubionym. Tytuły rozdziałów piszemy czcionką Times New Roman o rozmiarze 14 pkt.

2. Tekst powinien być pisany czcionką Times New Roman o rozmiarze 12 pkt. z interlinią 1,5 pkt., z uwzględnieniem standardowych marginesów oraz akapitów, które dzielą go na logicznie powiązane fragmenty, dzięki czemu staje się bardziej czytelny. W zależności od potrzeb w pracy można stosować pogrubienia tekstu czy kursywę w celu podkreślenia znaczenia określonych pojęć. Tekst powinien być wyjustowany.
3. Tytuły rysunków, tabel, schematów itp. piszemy czcionką Times New Roman o rozmiarze 10 pkt, tekst pogrubiony. Źródła pod rysunkami, tabela, schematami itp. piszemy czcionką Times New Roman o rozmiarze 10 pkt.
4. Za poprawność merytoryczną, redakcyjną, edytorską, językową i stylistyczną pracy odpowiada dyplomant oraz promotor.
5. Dyplomant odpowiada także za sposób i uczciwość cytowania oraz przestrzeganie praw autorskich. Praca nie może nosić cech plagiatu. Nie wolno w sposób nadmierny wykorzystywać jednego źródła przez zbyt częste i długie cytowanie. Nie wolno także wykorzystywać cudzych tekstów bez podania źródła. W przypadku stwierdzenia naruszenia tych zasad Rektor wszczyna odpowiednie postępowanie wobec dyplomanta.
6. Objętość pracy uzależniona jest w głównej mierze od umiejętności badawczych i analitycznych samego studenta oraz promotora, który wymagania powinien określić w kontekście efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przewidzianych dla kierunku i specjalności realizowanej przez studenta.
7. Objętość pracy nie powinna być mniejsza niż 50 stron tekstu; łącznie: wstęp, podsumowanie i treść rozdziałów.

ROZDZIAŁ 5

OCENA I OBRONA PRACY DYPLOMOWEJ ORAZ EGZAMIN DYPLOMOWY

§ 10

1. Zgodnie z § 38-43 *Regulaminu Studiów* WSiFiI warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:
 - uzyskanie zaliczenia wszystkich przedmiotów i praktyki zawodowej, złożenie wszystkich wymaganych planem studiów egzaminów oraz zdobycie przewidzianej programem studiów liczby punktów ECTS;

- złożenie pracy do 30 września na studiach kończących się w semestrze letnim lub do 31 marca na studiach kończących się w semestrze zimowym (w uzasadnionych przypadkach dziekan może przedłużyć termin złożenia pracy, jednak nie dłużej niż o 3 miesiące);
 - uzyskanie oceny, co najmniej dostatecznej z pracy licencjackiej zaopiniowanej zarówno przez promotora jak i recenzenta;
 - wywiązanie się z zobowiązań finansowych wobec Uczelni.
2. Każda praca licencjacka podlega badaniu antyplagiatowemu. Prace licencjackie nie spełniające kryteriów nie mogą być dopuszczone do egzaminu licencjackiego.
 3. Promotor ma prawo nie przyjąć pracy z istotnymi błędami merytorycznymi, formalnymi, gramatycznymi i stylistycznymi. Prawo dyskwalifikacji takich prac przysługuje również recenzentowi i komisji egzaminacyjnej.
 4. Pracę dyplomową (2 egzemplarze wersji papierowej oraz elektroniczna umieszczona na płycie CD lub DVD, w formacie ODT (Open Office Document), DOC lub DOCX (Microsoft Word) bądź PDF (wyłącznie w wersji edytowalnej) wraz z adnotacją i datą przyjęcia przez promotora składa się w dziekanacie nie później niż 21 dni przed terminem przeprowadzenia egzaminu licencjackiego. Okres ten jest przeznaczony na sprawdzenie pracy w systemie antyplagiatowym oraz przygotowanie dokumentacji niezbędnej do odbycia egzaminu dyplomowego.
 5. Egzemplarz pracy przeznaczony dla dziekanatu powinien być dwustronnie drukowany i w miękkiej oprawie. Na końcu pracy Autor załącza niezbędne oświadczenia, zgodne z procedurą antyplagiatową w WSFI: oświadczenie studenta o kontroli pracy dyplomowej w JSA (załącznik 3), oświadczenie studenta o zgodności wersji elektronicznej pracy dyplomowej z wersją drukowaną (załącznik 4), oświadczenie studenta o samodzielności i oryginalności pracy dyplomowej (załącznik 5).

§ 11

1. Praca licencjacka wymaga opinii (na ocenę) przygotowanej przez promotora oraz recenzji (na ocenę) napisanej przez recenzenta, przy czym promotorem i recenzentem mogą być pracownicy WSFiI posiadający, co najmniej stopień naukowy doktora.
2. Opinie i recenzje prac przygotowuje się według wzorów określonych w załącznikach 6 i 7. Zaleca się, aby były one wnikliwe, nie ograniczały się do opisu pracy dyplomowej, lecz zawierały uwagi krytyczne, ocenę przygotowania merytorycznego, warsztatowego i wartość pracy.

3. W przypadku negatywnej oceny pracy przez recenzenta, dziekan kieruje pracę do innego recenzenta i po uzyskaniu pozytywnej oceny dopuszcza pracę do obrony.
4. Jeśli ocena pracy wydana przez drugiego recenzenta jest także negatywna, student ma obowiązek powtórzyć semestr/rok studiów. Negatywnie oceniona praca nie może być ponownie przedstawiona do obrony – student ma obowiązek napisać nową pracę.

§ 12

1. Egzamin dyplomowy powinien odbyć się nie później niż w ciągu jednego miesiąca od daty złożenia pracy licencjackiej.
2. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Na wniosek studenta lub promotora może mieć charakter otwartego egzaminu dyplomowego.
3. Za zgodą komisji egzamin dyplomowy może być przeprowadzony w języku obcym.
4. Egzamin dyplomowy stanowi sprawdzian wiedzy studenta z zakresu kierunku studiów, wybranej specjalności oraz znajomości problematyki pracy licencjackiej. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół, który podpisują wszyscy członkowie komisji egzaminacyjnej.

§ 13

1. Egzamin dyplomowy odbywa się według następującej procedury:
 - dyplomant przedstawia pracę w formie prezentacji multimedialnej lub autoreferatu ukazując jej cel, założenia, metody realizacji oraz wnioski wynikające z przeprowadzonych badań,
 - recenzent formułuje swoje uwagi dotyczące problematyki zaprezentowanej w pracy, do których odnosi się student,
 - następnie dyplomant udziela odpowiedzi na wylosowane pytania:
pierwsze z grupy przedmiotów podstawowych i kierunkowych,
drugie wylosowane z grupy przedmiotów specjalnościowych.
2. Zestawy pytań losowanych podawane są do wiadomości studentów na tablicach informacyjnych pod koniec pierwszego semestru seminaryjnego. Jest to 25 zagadnień z grupy przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz 25 pytań z grupy przedmiotów specjalnościowych, przygotowanych przez władze uczelni.
3. Treść pytań zostaje zapisana w protokole egzaminacyjnym. Członkowie Komisji mają prawo do zadawania dodatkowych pytań związanych z tematyką pracy – treść dodatkowych pytań nie jest jednak rejestrowana w protokole egzaminacyjnym.

4. Wynik egzaminu dyplomowego stanowi średnia arytmetyczna ocen uzyskanych z odpowiedzi na pytania problemowe oraz prezentację pracy licencjackiej wpisane do protokołu, zgodnie z zasadą:

Średnia arytmetyczna w wysokości do 3,49	wpisuje się ocenę 3,0
Średnia arytmetyczna w przedziale od 3,50 do 3,74	wpisuje się ocenę 3,5
Średnia arytmetyczna w przedziale od 3,75 do 4,24	wpisuje się ocenę 4,0
Średnia arytmetyczna w przedziale od 4,25 do 4,50	wpisuje się ocenę 4,5
Średnia arytmetyczna w przedziale od 4,51 do 5,00	wpisuje się ocenę 5,0

5. Przy egzaminie stosuje się następującą skalę ocen:

W systemie ECTS

bardzo dobry	5,0	A
dobry plus	4,5	B
dobry	4,0	C
dostateczny plus	3,5	D
dostateczny	3,0	E
niedostateczny	2,0	F

§ 14

6. Ostateczny wynik studiów, który jest wpisany w protokole i dyplomie ukończenia studiów wyższych stanowi sumę:

- 0,60 średniej ocen z egzaminów i zaliczeń zgodnie z § 29 ust. 4 i 5 *Regulaminu Studiów*,

- 0,10 oceny pracy licencjackiej wystawionej przez promotora,

- 0,10 oceny pracy licencjackiej wystawionej przez recenzenta,

- 0,20 średniej oceny egzaminu dyplomowego (odpowiedzi na trzy pytania) zgodnie z zasadą:

- do 3,20 dostateczny (3,0)
- od 3,21 do 3,70 dostateczny plus (3,5)
- od 3,71 do 4,20 dobry (4,0)
- od 4,21 do 4,70 dobry plus (4,5)
- od 4,71 bardzo dobry (5,0)

2. Komisja egzaminacyjna może podwyższyć ocenę ogólnego wyniku studiów maksymalnie o pół stopnia (0,5) studentowi, który nie powtarzał roku studiów oraz

wyróżniał się w zakresie wybranej specjalności. Podwyższenie oceny wymaga odpowiedniego uzasadnienia w protokole przez Komisję egzaminacyjną.

3. Po wypowiedzi dyplomanta Komisja egzaminacyjna pod jego nieobecność ustala:
 - ostateczną ocenę pracy dyplomowej (średnia oceny promotora i recenzenta),
 - ocenę z egzaminu dyplomowego (oceny z poszczególnych odpowiedzi: na pytanie recenzenta i dwa pytania wylosowane oraz średnia tych ocen),
 - ocenę ukończenia studiów (uwzględnia średnią ocen uzyskanych w toku kształcenia, ocenę pracy i egzaminu dyplomowego)i dokonuje odpowiednich wpisów do protokołu egzaminacyjnego oraz indeksu wraz z podpisami.
4. Na zakończenie egzaminu dyplomowego przewodniczący Komisji informuje dyplomanta o jego wyniku, co w przypadku pozytywnej oceny jest równoznaczne z ukończeniem studiów i uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata.
5. Natomiast w przypadku negatywnej oceny z egzaminu dyplomowego lub usprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu w ustalonym terminie, dziekan w porozumieniu z promotorem wyznacza drugi termin, jako ostateczny.
6. Powtórny egzamin może się odbyć nie wcześniej niż po upływie 1 miesiąca i nie później niż przed upływem 3 miesięcy od daty pierwszego egzaminu.
7. W przypadku niezłożenia egzaminu licencjackiego w drugim terminie dziekan podejmuje decyzję o skreśleniu dyplomanta z listy studentów lub zezwala na wniosek studenta na powtarzanie ostatniego semestru/roku studiów. Decyzja o przygotowaniu nowej pracy dyplomowej lub jej modyfikacji należy do promotora.

ROZDZIAŁ 6

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 15

1. Protokoły egzaminacyjne wraz z kompletną dokumentacją zostają przekazane przez przewodniczącego komisji do dziekanatu w dniu egzaminu.
2. Za przygotowanie egzaminu dyplomowego pod względem organizacyjnym oraz formalno-prawnym i administracyjnym (dokumentacja, sala, system informowania) odpowiedzialny jest dziekanat.
3. Zasady organizacji egzaminu licencjackiego obowiązują od 1 października 2020 roku.

Załączniki:

1. Wzór strony tytułowej
2. Przykłady tworzenia przypisów
3. Oświadczenie studenta o kontroli pracy dyplomowej w JSA
4. Oświadczenie studenta o zgodności wersji elektronicznej pracy dyplomowej z wersją drukowaną
5. Oświadczenie studenta o samodzielności i oryginalności pracy dyplomowej
6. Wzór oceny pracy dyplomowej
7. Wzór recenzji pracy dyplomowej

**Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki
im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi**

Wydział Ekonomii w Kaliszu

Kierunek: Ekonomia

Specjalność.....

IMIĘ I NAZWISKO

Nr albumu

TYTUŁ PRACY

Praca licencjacka
napisana pod kierunkiem

.....
(tytuł/stopień naukowy; imię i nazwisko promotora)

Kalisz

(rok)

Przykłady tworzenia przypisów w pracy licencjackiej

Przypisy stanowią ważną część pracy dyplomowej. Świadczą one o opracowaniu literatury i właściwym wykorzystaniu materiałów pierwotnych przez autora pracy. Ich funkcją jest udokumentowanie źródeł cytowanych poglądów, opinii, stanowisk, hipotez.

Mamy kilka rodzajów przypisów:

- `przypis źródłowy zwykły – wskazuje na źródło, czyli na pochodzenie danej informacji,
- przypis źródłowy rozszerzony – podaje źródło oraz cytat lub rozwinięcie poglądów prezentowanych w tekście,
- przypis polemiczny – zawiera polemikę z cytowaną opinią,
- przypis dygresyjny – obejmuje uwagi i spostrzeżenia, które nasunęły się autorowi podczas pisania danej części pracy,
- przypis odsyłający – nawiązuje do wcześniej omówionych problemów, bądź odsyła do następnych części pracy.

Przypisy powinny być numerowane w sposób ciągły w całej pracy i umieszcza się je na dole strony. Zawierają zazwyczaj następujące elementy:

- inicjał imienia i nazwisko autora,
- tytuł opracowania pisany kursywą,
- nazwa wydawnictwa,
- miejsce wydania,
- rok wydania,
- numer strony, jeżeli przypis dotyczy cytatu ujętego w cudzysłów.

Oto przykłady różnych przypisów:

1. **praca jednego autora:** inicjał imienia, nazwisko, tytuł kursywą, numer kolejnego wydania, wydawnictwo, miejsce i rok wydania, strona
 - np. J. Bilski, *Międzynarodowy system walutowy*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006, s. 20
 - np. E. Nowak, *Analiza sprawozdań finansowych*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2008, s. 11-12
2. **artykuł w czasopiśmie:** inicjał imienia, nazwisko, tytuł artykułu kursywą, nazwa czasopisma wzięta w cudzysłów, tom lub rocznik, rok i numer, strona
 - np. E. Czarny, J. Menkes, *Napływ kapitału bezpośredniego do krajów rozwijających się – wybrane zagadnienia ekonomiczne i prawne*, „Bank i Kredyt” 2007, nr 8-9, s. 61-75)

Uwaga! - niedopuszczalne jest stawianie przed tytułem czasopisma [w:]
3. **praca zbiorowa:** inicjał imienia, nazwisko redaktora naukowego, zaznaczając red. w nawiasie, tytuł kursywą, wydawnictwo, miejsce i rok wydania, strona
 - np. W. Doroszewski (red.) *Słownik poprawnej polszczyzny*, PWN, Warszawa 1999, s. 10

4. **artykuł w pracy zbiorowej:** inicjał imienia, nazwisko, tytuł artykułu kursywą [w:] redaktor naukowy, tytuł pracy zbiorowej kursywą, wydawnictwo, miejsce i rok wydania, strona
- np. J. Świerkocki, *Polska na drodze do integracji europejskiej* [w:] A. Marszałek (red.) *Integracja europejska*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2004, s. 475-495
 - np. K. Winiarska, *Rachunkowość jako dyscyplina naukowa* [w:] K. Winiarska (red.), *Podstawy Rachunkowości*, Wydawnictwo JAK, Warszawa 2010, s. 20.

Uwaga! - przed [w:] nie stosuje się żadnych znaków typu kropka, przecinek, średnik, (podobny zapis winien być stosowany w informacji źródłowej do rysunków, tabel, wykresów);

5. w przypadku powtarzania się tego samego źródła w przypisach stosujemy zapis skrócony:
- np. podczas cytowania tej samej pracy kilka razy po sobie:
- J. Bilski, *Międzynarodowy system walutowy*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996, s. 20
 - Tamże, s. 34
 - np. E. Nowak, *Analiza sprawozdań finansowych*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2008, s. 11-12
 - Tamże, s. 155

w przypadku, gdy cytujemy to samo źródło wspomniane kilka przypisów wcześniej używamy skrótu *op.cit.* lub dz. cyt. (*op.cit.* jest zawsze kursywą i bez spacji pomiędzy, dz. cyt. drukiem prostym i ze spacją);

Uwaga! – jeżeli stosujemy *op.cit.*, to w przypadku powtórzenia tego samego źródła w momencie cytowania kilka razy po sobie stosujemy *ibidem*; jeżeli natomiast wybieramy wersję polską dz. cyt. (dzieło cytowane), to używać należy tamże, np.:

- K.A. Wojtaszczyk (red.), *System instytucjonalny Unii Europejskiej*, Wydawca Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa 2005, s. 181
- A. Marszałek (red.) *Integracja europejska*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2005, s. 15
- K.A. Wojtaszczyk (red.), *op.cit.*, s. 211

Uwaga! - pomiędzy inicjałami imienia nie ma spacji;

6. jeżeli przytaczamy kilka opracowań tego samego autora, przy kolejnym cytowaniu możemy skrócić tytuł do jednego czy dwóch słów, aby było wiadomo, o które opracowanie chodzi, np.:
- A. Marszałek (red.), *Integracja europejska*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2005
 - A. Marszałek, *Suwerenność a integracja europejska w perspektywie historycznej*, Instytut Europejski, Łódź 2000
 - A. Marszałek, *Wprowadzenie do teorii suwerenności i integracji europejskiej*, Instytut Europejski, Łódź 2001
 - A. Marszałek, *Suwerenność...*, *op.cit.*, s. 121
 - A. Marszałek (red.), dz. cyt., s. 154
 - B. Świecka, *Detaliczna bankowość elektroniczna*, CeDeWu, Warszawa 2008, s. 5

- B. Świecka, *Bankowość elektroniczna*, CeDeWu, Warszawa 2012, s.7
- B. Świecka, *Detaliczna...*, *op.cit.*, s. 11
- B. Świecka, *Bankowość...*, *op.cit.*, s. 9

7. **akty normatywne** – podając przepisy prawa w danych bibliograficznych, należy wskazać „Dziennik Ustaw”, w którym akt normatywny został opublikowany w całości po raz ostatni, a jeżeli od ostatniej publikacji aktu normatywnego zostały dokonane w nim zmiany, a nie opublikowano tekstu jednolitego, to można pominąć wyliczenie wszystkich „Dzienników Ustaw”, w których zmiany te zostały opublikowane, pisząc „z późn. zm.”

- np. Ustawa z dnia 27 lipca 2005r. *Prawo o szkolnictwie wyższym*, Dz. U. 2005 nr 164 poz. 1365 z późn. zm.
- np. Ustawa z dnia 29 września 1994r. *o rachunkowości*, Dz. U. 1994 nr 121 poz. 591 z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 marca 2007 r. *w sprawie szczegółowych warunków tworzenia i funkcjonowania filii, zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej oraz zamiejscowego ośrodka dydaktycznego uczelni*, Dz. U. 2007 nr 69 poz. 457, 458 i 459

8. **publikacja w Internecie**: najpierw podajemy informacje o artykule, potem adres i na końcu datę aktualizacji, bądź datę wejścia na stronę, np.:

- *Guidelines on Payment of Reserves Assets in Connection with Subscriptions*, Dec. No. 6266-(79/156), September 10, 1979 [w:] *Selected Decisions and Selected Documents of the IMF*, Thirtieth Issue, www.imf.org, stan na 30 czerwca 2011

albo tworzymy przypis prosty:

- <http://twojaeuropa.pl>, 25 września 2011
- <http://skwp.pl>, 12 marca 2014

Łódź, dnia.....

.....

imię i nazwisko studenta

nr albumu :

.....

Kierunek studiów

.....

Jednostka organizacyjna

studia : licencjackie niestacjonarne

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że poinformowano mnie o zasadach dotyczących kontroli antyplagiatowej pracy dyplomowej (licencjackiej) w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym.

.....

podpis studenta

Łódź, dnia.....

.....
imię i nazwisko studenta

nr albumu :

.....
Kierunek studiów

.....
Jednostka organizacyjna

studia : licencjackie niestacjonarne

OŚWIADCZENIE

Świadom/a odpowiedzialności oświadczam, że przedkładana na nośniku elektronicznym
praca dyplomowa pt. :

.....
.....

zawiera te same treści, co praca w formie wydruku komputerowego.

.....
podpis studenta

Łódź, dnia.....

.....
imię i nazwisko studenta

nr albumu :

.....

Kierunek studiów

.....

Jednostka organizacyjna

studia : licencjackie niestacjonarne

OŚWIADCZENIE

Świadom/a odpowiedzialności oświadczam, że przedkładana praca dyplomowa pt. :

.....
.....

została napisana przeze mnie samodzielnie.

Jednocześnie oświadczam, że w/w praca nie narusza praw autorskich w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2018., poz. 1191 z późn. zm.) oraz dóbr osobistych chronionych prawem cywilnym.

W/w praca nie zawiera danych i informacji, które uzyskałem/am w sposób niedozwolony. Niniejsza praca dyplomowa nie była wcześniej podstawą żadnej innej urzędowej procedury związanej z nadawaniem dyplomów wyższej uczelni lub tytułów zawodowych.

.....
podpis studenta